

YAVAŞÇA ACELE EDEN METİN: DEDE KORKUT HİKÂYELERİ

Jale Özata Dirlikyapan*

Deşe Korkut Hikâyeleri düzyazı ve nazım ile söylenmiş ve 15. yüzyılın ilk yarısında yazıya geçirilmiştir. Nazım kısmı sıkı vezin ve biçim kurallarına bağlanmamıştır. Düzyazı ise, ritmik bir düzyazıdır; iç uyaklarla eşit heceli parçalara bölünmektedir. Destan günü-müze iki yazma halinde ulaşmıştır ve on iki boydan oluşur. Her boy, kahra-manın adı ve olayın ne olduğu ile tanılır: "Salur Kazanın Evi Yağmalandığı Boyu" gibi. Birbirine zincirlenen bu boyların ortak yanı Oğuz beylerinin sa-vaşlarını anlatmasıdır.

Bu yazıda *Deşe Korkut Destanı*, İtalyan ve Rus yazarlar İtalo Calvino ve Tzvetan Todorov'un düşüncelerinin ışığında, "metin hızı" ve bunun okur ya da dinleyici üzerindeki etkisi üzerinde durularak ele alınacaktır. Destanı "okuma deneyimi"ne dair saptamalara geçmeden önce bu hikâyelerin öze-tini vermek yerinde olacaktır. Birinci hikâyede Han düşmanın eline esir düşer, oğlu Basat düşmanla döğüşür ve babasını kurtarır. İkinci hikâyede düş-man, Salur Kazan Han'ın çadırını yağma eder, kansını, oğlunu ve annesini tutsak götürür. Han gider, savaşır ve onları kurtarır. Üçüncü hikâye ise Bam-sı Beyrek ve kırk yoldaşının 7 yıl düşman elinde esir kalışını, Bamsı'nın kur-tuluşunu ve nişanlısı ile evlenişini, dönüp kırk arkadaşını kurtarışını anlatır. Dördüncü hikâyede kafirler Kazan Bey'in oğlu Uruz'u tutsak alırlar, baba oğlunu kurtarmaya çalışırken yaralanır, Uruz'un anası, Öğret Beylerinin yar-dımı ile döğüşerek oğlunu ve kocasını kurtarır. Beşinci hikâyede Deli Dum-

*Yrd. Doç.Dr. Lefke Avrupa Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü

rul'un Azrail ile savaşı ve Dumrul'un karısı sayesinde Tanrı'nın her ikisine de uzun ömür vermesi anlatılır. Altıncı hikâyede Karanturalı, Trabzon Tekfurunun kızı ile evlenir, dönerken kafirlerin hücumuna uğrar, kan koca savaşarak düşmanı yener, memleketlerine dönerler. Yedinci hikâyede ise Kazılık Koca'yı düşman esir edip, zindana atar. Oğlu büyür ve 16 yıl zindanda yatan babasını kurtarır. Sekizinci hikâye Tepegöz adlı bir devin Oğuzları perişan edişini ve Basat'ın Tepegöz'ü öldürerek Oğuzları bu beladan kurtarışını anlatır. Dokuzuncu hikâyede Begil Han yaralanır, düşmana esir düşer, oğlu Emre savaşarak babasını kurtarır. Onuncu hikâyede Segrek, Kazan Han'ın izni ile düşmanla savaşırken esir düşer, kardeşi Eğrek savaşarak ağabeyini kurtarır. Onbirinci hikâye Salur Kazan'ın tutsak düşüşünü ve oğlu Uruz'un babasını kurtarışını anlatır. Son hikâyede ise Dış Oğuz Beylerinin Han'a başkaldırmasına ve İç Oğuz Beyleri ile savaşmasına tanık oluruz. Konusu bir "iç çatışma" olduğu ve bu yönüyle "hikâye"ye yaklaştığı için diğerlerinden ayrılır.

Dede Korkut Destanı'ndaki hikâyelerde en çok göze çarpan nokta "anlatım ekonomisi"dir. Doğru parçaların birleştirdiği olaylar kesintisiz bir hareketi yansıtan noktalara dönüşürler. İtalyan yazar Italo Calvino, *Amerika Dersleri* adlı kitabında masallardaki zaman kullanımı için şunları söyler:

Anlatısal zaman geciktirici, durağan veya çevrimsel olabilir. Her durumda, anlatı süresi ile ilgili bir edim, zamanın akışı üzerinde etkisini gösteren bir büyüdür. İki olayın arasındaki zaman aralığını atlamak ya da aylarca veya yıllarca süren bir aralığı göstermek istediklerinde, Sicilyalı masal anlatıcıları "lu cuntu non metti tempu (masal zaman harcamaz) formülünü kullanırlar. (Calvino, 1991: 52)

Aynı durum destan için de söz konusu edilebilir. Bilindiği gibi, halk geleneğinde sözlü anlatı tekniği işlevselliği temel alır, ayrıntıdan göz ardı etmesine karşılık tekrarlar üzerinde ısrarla durur. Sözlü geleneğe "tekrar" yalnızca akılda kalıcılığı kolaylaştırmakla kalmaz, aynı zamanda dinleyicinin "tekrar beklentisi"nden kaynaklanan bir zevk duymasını da sağlar. Bu zevk, durumların, cümlelerin, formüllerin tekrarlanmasına bağlıdır ve dinleme kadar okuma için de geçerlidir. Calvino'nun dediği gibi "nasıl şir ve şarkılarda uyaklar ritmi belirliyorsa, düzyazı anlatılarda da birbiriyle uyak yapan olaylar vardır" (Calvino, 1991: 53). *Dede Korkut Destanı*'nin şir ve düzyazıdan oluştuğunu düşünürsek bu zevkin daha da arttığını söyleyebiliriz. On iki boyun çoğurda 16 yaşına gelen oğlanın yiğit bir erkek olmak, babasının yüzünü güldürmek için "baş kesmek, kan dökmek" üzere yolculuğa çıktığı görülür. Bu tip "tekrar"lara çok rastlanır. Öte yandan "Kanlı Koca-oğlu Kanturalı" adlı boy, bahadır bir kız ile evlenmek isteyen Kanturalı'nın isteğine uygun bir kız olan Salcan Hatun'u almak için üç canavara mücadelesini anlatır. İlk olarak boğayı alt ettikten sonra kızın babası "verin gitsin" der, ancak tekürün (kâfir başı) oğlu, aslanla da oyun göstermesini ister. Onu da yenen Kanturalı, babası istese de yine kızı almaz ve deveyle de gürleşmek zorunda kalır. Sonunda kız ile evlenir. Üç hayvanla olan mücadelesi ayrı ayrı, ama aynı formüllerle anlatılır. Her boğuşmadan önce Kanturalı'nın kırk yığidi ağlar, Kanturalı "ağlamayın, kopuzu getirip övün beni" der. Ardından Muhammed'e salavat getirir ve hayvanı yere yıkar. Bunlar "birbiriyle uyak yapan olaylar"dır.

Calvino, "masal zaman harcamaz" formülünü kullanan Sicilyalı masalcılardan söz ediyordu. *Dede Korkut Destanı*'nda da olaylar anlatılırken "ozan dili çevük olur" ifadesinin sık sık kullanıldığı görülür. "Kazılık Koca-oğlu Yeğenek Boyu" adlı hikâyede 16

yıl, iki cümle arasında geçer: "Kazılık Kocayı kavrayıp kaleye tutsak aldı, gitti. Yiğitle-ri onu görüp bozuldular, durmayıp kaçtılar. Kazılık Koca tam on altı yıl hisarda tutsak oldu" (Ergin, 1971: 161). Bu yıllar içinde olan olaylar hikâyede yer almaz. Yalnızca oğlanın babasını ölü bildiği söylenir. Aynı şekilde "Kam Büre Bey-oğlu Bamsı Beyrek Boyu" adlı destanda da "Kudretli Oğuz Beyleri Beyrek için büyük yaş tuttular, ümit kestiler. Bunun üzerine on altı yıl geçti, Beyreğin ölüsünü dirisini bilemediler" sözleriyle yılların geçişi hızlı bir şekilde anlatılır. Yılların geçişinin hızlı anlatılması bir yana, ayrıntılar üzerinde de durulmaz. "Dirse Han-oğlu Boğaç Han Boyu" adlı ilk hikâyede şöyle denir: "Dirse Han esir oldu gider. Dirse Hanın esir olduğundan Oğuz Beylerinin haberi yok. Meğer sultanım, Dirse Hanın hatunu bunu duymuş. Oğlancığına varıp söylemiş" (Ergin, 1971: 23). Hatunun nasıl olup da haber alabildiğine dair herhangi bir bilgiye rastlanmaz hikâyede. Bütün boylarda durum böyledir. Ancak sözü edilen her şeyin olay örgüsünde gerekli bir işlevi vardır. Calvino, "halk yapıtlarının temel özelliği ifadedeki ekonomidir; en olağandışı terslikler yalnızca öykünün özü ile ilgileri göz önünde bulundurulur" diyerek destanın da "sıkı" yapısına işaret eder.

"Kanlı Koca-oğlu Kanturalı Boyu" adlı hikâyede şöyle bir söze rastlarız: "At ayağı külük (çabuk, yel gibi), ozan dili çevük olur" (Ergin, 1971: 135). Calvino ise şöyle diyor: "Öykü bir attır. Aşması gereken mesafeye bağlı olarak tırıs ya da dörtnala giden, kendine özgü bir gidişi olan bir taşıt aracıdır; ancak burada sözü edilen hız, zihinsel bir hızdır. [...] Fiziksel hızın yanı sıra zihinsel hızın da simgesi olan at edebiyat tarihinde önemli bir yer tutar" (Calvino, 1991: 57).

Hikâyedeki anlatıcı, ozanın anlatış hızıyla, atın hızını aynı anda anarak bir "benzerlik" vurgusu yapmıştır. Atın "zihinsel hız"ın simgesi olması da bu bağlamda ele alınabilir. Calvino, yazar Giacomo Leopardi'den şu alıntıyı yaparak konuyu biraz daha açar:

Hız, sözcülemi, atların hızı, ister uzaktan görülsün, ister bireysel olarak yaşansın kendi içinde son derece keyifli bir şeydir, böyle bir hızın insanda yarattığı canlılık, enerji, güç ve yaşamla dopdolu oluş duygusunu kastediyorum. Gerçekten de bu hız neredeyse bir sonsuzluk düşüncesi uyandırır insanda, ruhu yüceltir, sağlamlaştırır. (Calvino, 1991: 62)

*Dede Korkut Hikâyeleri'*nde de durum farklı değildir. Yıllar son sürat geçerken, beyler at üstünde günlerce yolculuk edip savaşırken, gerçek hayatın çok uzağında, ayrıntılardan, sorgulama ve çelişki avından kurtulmuş; özdeşim kurma yükünü sırtımızdan atmış bireyler olarak bir atın dörtnala geçmesini izleriz oturduğumuz yerden. Oğlanlar büyür, ana babalar ölür; kızlar iki cümle önce bebekken şimdi gelinlik kız olmuştur biz iki üç cümleyle bu bilgileri ediniriz.. Anlatıcı destanlarda "yalan dünya" ifadesini kullanarak, Dede Korkut destan sonlarında sık sık "Fani dünya kime kaldı? Gelimli, gidimli dünya, / Sonucu ölümlü dünya! / Bu kara yer bizi de yiyecektir / En nihayet uzun yaşın ucu ölüm, sonu ayrılık!" diyerek bu hızın sonunun ölüm olduğunu vurgular. Anlatımdaki hız zevk verdiği gibi, ister istemez sürekli bir "algı açıklığı" nı da dayatır okuyucuya. Bir iki cümlede olup bitenleri düşünecek olursak, okuyucu ya da dinleyici, bir sayfa atlamakla ya da bir süre anlatılana kulak vermemekle hikâyeyi önemli bir oranda kaçırmış olur diyebiliriz. Özellikle modern zamanların "bir ağacın yaprağını kırk sayfada düşüren" yazarlarını okumaya alışmış, beyni arada bir mola veren okuyucular için destan okumak epey çaba ister.

Destanda olayların anlatımı hızlıdır ama söz kalıplarını ve nazımla söylenen bölümleri göz ardı etmemek gerekir. Örneğin nazım bölümlerinde kimi kez zaman "durur", çoğu kez de hızla akan anlatım seyrinde bir yavaşlama hissedilir: "Vay göz açıp gördüğüm, / Gönül verip sevdiğim, / Vay al duvağım iyesi / Vay alnım, başım umudu Han Beyrek!" (Ergin, 1971: 68). Bazen de üçüncü kişinin yerini birinci kişiye bıraktığı bu bölümlerde, anlatıcı geçmişten haber verir; burada nesir bölümlerinde pek rastlamadığımız geri dönüşlerle karşılaşırız. Örneğin "Kazılık Koca-oğlu Yeğenek Boyu" başlıklı destanda babasının sorusuna yanıt veren Yeğenek "Kara yilinli koyununu, / Yüklü kodun, koç oldu; / Ala gözlü görklü helalini, / Yüklü kodun, aslan oldu" diyerek babasının yanlarında bulunmadığı zamanlarda olanları anlatır (Ergin, 1971: 170).

Söz kalıpları, belli fikir ve duyguları anlatan ve değişmeyen bazı sözcüklerle tanınan geleneksel ifadelerdir. Kişinin malı olmamakla, tarih ve coğrafya içinde yayılmakta ve uzun bir zaman dilimi içinde değişerek, ama gene de tanınarak gelmekle gelenekseldir. Anlatıcı özellikle destanın başında, sonunda ve düzyazıdan türküye geçerken bu geleneksel kalıpları kullanır. Örneğin on iki hikâyenin altısında (Dinse Han-oğlu Boğaç Han Boyu, Salur Kazanın Evinin Yağmalandığı Boyu, Bamsı Beyrek, Kazan Beyin Oğlu Uruzun Tutsak Olduğu Boyu, Kazılık Koca-oğlu Yeğenek Boyu, Begil-oğlu Emrenin Boyu) anlatıcı asıl konuya girmeden önce birbirine çok benzeyen giriş kışkıları kullanır. Örneğin ilk destan "Bir gün Kamgan-oğlu Han Bayındır yerinden doğrulmuştu. Şâmi günlüğü yeryüzüne diktirmişti. Ala sayvanı gökyüzüne yükselmişti" sözleriyle; "Begil-oğlu Emrenin Boyu" ise "Kamgan-oğlu Han Bayındır yerinden doğrulup kalkmıştı. Büyük ak çadını kara yerin üzerine diktirmişti. Ala sayvan gökyüzüne şavk vermişti" sözleriyle başlar. Destan sonlarında ise Dede Korkut'un yukarıda da alıntıladığımız "Fani dünya kime kaldı? / Gelimli, gidimli dünya, / Sonucu bölümlü dünya! / Bu kara yer bizi de yiyecektir / En nihayet uzun yaşın ucu ölüm, sonu ayrılık!" sözlerine sık sık rastlanır. Erlerin kanlarına seslenirken söyledikleri "Evden çıkıp yürüyende selvi boylum / Kurulu yaya benzer çatma kaşım / İki badem sığmayan dar ağızım / Güz elmasına benzer al yanakım" sözleri de metni yavaşlatan söz kalıplarındandır. Öte yandan "isim koyma" töreninin ardından söylenen "adını ben verdim, yaşını Allah versin", savaş tasvirleri arasında mutlaka bulunan "iki rekât namaz kıldılar, adı güzel Muhammed'i yâda getirdiler" sözleri, acılı zamanlarda kadınların "acı tınaktan ak yüze alıp çalma"ları, Öcal Oğuz'un yerinde bir yorumla "ozanların cömertlik beklentileri" olarak anlamlandırıldığı (Oğuz, 2000: 42) "attan aygır, deveden buğra, koyundan koç kurdıma"ları ilk akla gelen kışkılardır.

Söz kalıpları ve metnin hızı üzerinde dururken "epitet" kavramından söz etmeden geçmemek gerekir. Epitet, bir kahramanın ismini bir sıfatla veya bir sıfat cümlesi ile tamamlayan söz ve cümlelere verilen addır. Epitetlerde sık sık söylenen şeyler, Oğuz göçbelerinde nelerin yiğitlik sayıldığı ve hangi değerlerin saygın bulunduğu da göstermektedir (Başgöz, 1998: 34-35). Bu söz kalıpları kimi kez başına geldikleri kişi adına bir nitelik kazandırır, kimi kez de kahramanın yapıp ettiklerini bildirirler. İlhan Başgöz *Dede Korkut Destanı*'ndaki epitetleri ikiye ayırabileceğimizi söyler. Kısa ve isme doğrudan bağlı epitetler (Kara Güne, Deli Dumrul, At ağızlı Aruz gibi) ve uzun, söz kalıpları halinde epitetler ("Varıp Peygamberin yüzünü gören, gelip Oğuzda sahabesi olan, öfkesi tutunca bıyıklarından kan çıkan, bryığı kanlı Bükdüz Emen" gibi). Birinci

epitet şekli, kahramanları ve akrabalık ilişkilerini uzun uzun betimlemeyen destanlar için kullanılması kaçınılmaz söz kalıptır. Modern anlatılarda betimleme anında zaman "durur". Burada da zamanın durduğu, kahraman hakkında bilgi verildiği gözlenir. İkinci epitet şekli ise "hareket" esaslı olduğundan zamanın durması söz konusu edilemez. Örneğin, "Hamid ilin Merdin kalesin depip yıkan, demir yaylı Kıpçak Melike kan kusturan, gelüben Kazanın kızın erlik ile alan, Oğuzun ak sakallı kocaları görende ol yiğidi tahsinleyen, al mahmuzu şalvarlı, atı bahri hotozlu, Kara Güne oğlu Kara Budak" epiteti Bey'in kahramanlıklar hakkında bilgi vermekte, bir anlamda kahramanın yiğitliklerini özetlemektedir. Bu nedenle Başgöz'ün de belirttiği gibi epitet hikayenin kendisidir; ancak minicik bir kapsüle sıkıştırılmıştır. Büyük olanlıkla bu epitetlerin en önemli varlık nedeni, ozanın hikâyeleri tanımasını kolaylaştırmaktır. Kahramanın adını, en belirgin özelliklerini ve yiğitliklerini içine alan epitetler, kuşkusuz hikâyenin kolayca tanınmasını ve hatırlanmasını sağlar. Metnin hızı bağlamında düşündüğümüzde ise hızın "maksimum" seviyesi bu epitetlerde görülür. Okur ya da dinleyici, kahramanın başından geçenleri, fotoğraf kareleri gibi görür; epizotlara geçince epitetin "neden"ini öğrenebilir. Ancak bu hız, hikâyenin akışının değil, fotoğraf karelerinin hızla geçişinin ifadesidir. Üstelik bu hız okurun aklına eşzamanlı düşüncelerin oluşmasına neden olur. Leopardi'nin şu sözleri bu aşamada dikkat çekicidir:

Üslûbun hızlı ve özlü bir kısalıkta olması hoşumuza gider; çünkü böyle bir üslûp bir çok eşzamanlı fikirle doldurur zihnimizi, ya da bu fikirler öyle hızlı dizilirler ki birbiri ardı sıra, eşzamanlı oldukları izlenimini uyandırınlar bizde. Sözler öyle bir sağanağa tutarlar ki bizi, zihnimiz ya bütünüyle kucaklayamaz bunları, ya da oyalanmaya vakti yoktur. (aktaran Calvino, 1991: 60)

Todorov *Poetika'ya Giriş* adlı eserinde "fabl (yani anlatı) bir durumdan diğerine geçişi temsil eder, durumu değiştirenlere dinamik motifler, değiştirmeyenlere statik motifler denir" der (Todorov, 2001: 87). Bu ikiliğin dilbilgisinde sıfat ve fiil arasındaki ayrımı açıkladığını ve bunlardan ilkinin "var olan", ilincisinin "meydana gelen" olduğunu belirten Todorov'un bu sözlerini *Dede Korkut Destanı*'ndaki epitetler özelinde düşünecek olursak ilginç sonuçlara varırız. Tanımı gereği epitet, kahramanın ismini sıfatla veya sıfat cümlesi ile tamamlamaktadır. "Hamid ilin Merdin kalesin depip yıkan, demir yaylı Kıpçak Melike kan kusturan, gelüben Kazanın kızın erlik ile alan, Oğuzun ak sakallı kocaları görende ol yiğidi tahsinleyen Kara Budak" örneğinde olduğu gibi. Burada cümlenin devamında fiil gelecektir. Ancak sıfat niteliği taşıyan epitette de fiil mevcuttur. Yani "var olan" ile "meydana gelen" birlikteliği söz konusudur. Ancak epitetin içindeki fiiller "dinamik" özelliklerini yitirmiş, donmuş ve statikleşmişlerdir. Bu nedenle epitet karşısında konumlanmış dinleyici veya okuru, "fotoğraf karelerine" bakan kişiyle bir tutmak anlamlıdır. Hareketin yalnızca dondurulmuş bir anı söz konusudur çünkü. Bu epitetin bağlı olduğu kişi, yaptığı edimle "dinamik"liği, dolayısıyla akışı yakalar. O zaman fotoğraf kareleri bir "film şeridi"ne evrilebilir.

Calvino *Amerika Dersleri*'nin "Hızlılık" adlı bölümünde eski bir Latince deyiş olan "Festina Lente" (Yavaşça acele et) deyişinden söz eder (Calvino, 1991: 66). Hız ile yavaşlığı "aralarında beklenmedik bir uyumu kuran" iki simetrik olgu olarak alır. Sözlerini şiir ve düzyazıyı çok da farklı görmediğini belirterek sürdürür: "Şiir yazan şair için durum neyse, düzyazı yazarı için de durum odur: Başarı, sözel anlatımın tam yeri-

ni bulmuş olmasında yatar" (67). Nesir ve nazımı "uyumlu" bir şekilde içinde barındıran *Dede Korkut Destanları* için de durum pek farklı değildir. Yukarıdaki Latince deyiş, genellikle "-di'li" geçmiş zaman kipinde hızla akan, nazım bölümleriyle yavaşlayan, kimi-kez duran, epitetler ve söz kalıplarıyla dalgalanan metnin ifadesi gibidir. "Yavaşça acele eden ozan"a kaçınılmaz olarak okur da katılacaktır.

Kaynakça

- Beşgözü, İlhan (1998). "Dede Korkut Destanında Epitetler". Çev. Nebi Özdemir, *Millî Folklor* 37, Bahar, 23-35.
- Calvino, İtalo (1991). "Hızlılık". *Amerika Dersleri*. Çev. Kemal Atakay. Can Yayınları, İstanbul, 47-73.
- Ergin, Muharrem (1971). *Dede Korkut Kitabı*. Milli Eğitim Yayınları, Ankara.
- Gökçay, Orhan Şaik (1976). *Dede Korkut Hikâyeleri*. Kültür Bakanlığı Yayınları, İstanbul.
- Oğuz, Öcal (2000). "Dede Korkut Kitabı'nda Anlatım Ortamı İçinde Ozan". *Türk Dünyası Folk Bilişiminde Yöntem Sorunları*. Akçağ Yayınları, Ankara, 37-43.
- Todorov, Tzvetan (2001). *Poetika'ya Giriş*. Çev. Kaya Şahin. Metis Yayınları, İstanbul.

ÖZET

Bu yazıda Türk halk edebiyatının en önemli yapıtlarından *Dede Korkut Hikâyeleri*, İtalyan ve Rus yazarlar İtalo Calvino ile Tzvetan Todorov'un, "anlatı hızı"na ilişkin düşüncelerinden yola çıkılarak inceleneyecektir. Calvino'nun sözünü ettiği, "masal zaman harcamaz" formülü, *Dede Korkut Destanları*nda da "ozan dili çevik olur" formülüyle karşımıza çıkar. Anlatımdaki bu hız karşın, söz kalıpları ve kahramanların sıfatları olan "epitet"lerle zamanın yavaşladığı göze çarpar. Bu epitetlerde okur, kahramanın bağından geçenleri fotoğraf kareleri gibi görür. Todorov, sıfat ile fiil arasındaki ayrımı açıklarken, ilkinin "var olan", ikincisinin "meydana gelen" olduğunu belirtir. *Dede Korkut Destanları*nda da "var olan" ile "meydana gelen" birlikteliği söz konusudur. Epitetin içindeki fiiller "dinamik" özelliklerini yitirmişlerdir. Bu epitetin bağlı olduğu kişi, gerçekleştirdiği fiille "dinamik"liği ve akışı yakalar. Hız ile yavaşlığın uyumlu bir birlikteliğini yansıtan *Dede Korkut Hikâyeleri*, bu bağlamda Calvino'nun sözünü ettiği "yavaşça acele etmek" deyişimiyle birlikte düşünülebilir.

Anahtar Kelimeler: *Dede Korkut Hikâyeleri*, Calvino, Todorov, anlatım hızı, epitet.

ABSTRACT

NARRATIVE THAT HASTEN SLOWLY: THE TALES OF DEDE KORKUT

In this paper, *The Book of Dede Korkut* which is the most important work of Turkish folk literature will be scrutinized in the light of Calvino's and Todorov's considerations regarding the speed of narrative. We recognize the saying which Calvino has mentioned "tale does not waste time" in the *Dede Korkut* tales as "the tongue of the minstrel is swift". Albeit the speed of narration, the phrases and epithets decelerates the time. With these epithets, reader see the past experiences of the heroes successively like photo frames. Todorov, explains the difference between adjectives and verbs, and mentions that the former is that "exists" and latter is that "occurs". In *Dede Korkut* tales, these exist jointly in harmony. *Dede Korkut* tales reflect the harmonic unity of speed and slowness, and in this sense can be reconsidered with the Latin phrase "make haste slowly".

Key Words: *The Book of Dede Korkut*, Calvino, Todorov, speed of narrative, epithet.